

Верховний
Суд

Касаційний господарський суд

Новели вирішення корпоративних спорів

Володимир Студенець
суддя Верховного Суду

Висновки Великої Палати Верховного Суду

Щодо застосування відповідальності членів органів юридичної особи перед юридичною особою

Щодо переведення прав покупця

Щодо моменту переходу корпоративних прав

Щодо права спільної сумісної власності подружжя на частку

Щодо скасування державної реєстрації (реєстраційного запису) юридичної особи – ОСББ

Щодо застосування відповідальності членів органів
юридичної особи перед юридичною особою

Верховний
Суд

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

25 травня 2021 року

м. Київ

Справа № 910/11027/18

Провадження № 12-185гс19

Велика Палата Верховного Суду

Фонд гарантування вкладів
фізичних осіб

VS

14 керівників
ПАТ «АБ «Укоопспілка»

Вирішуючи спір про відшкодування шкоди, суд повинен встановити наявність чи відсутність складу цивільного правопорушення, яке має містити такі складові, як:

- неправомірність поведінки особи;
- наявність шкоди;
- причинний зв'язок між протиправною поведінкою та шкодою;
- вина заподіювача шкоди, як суб'єктивного елемента відповідальності.

при зверненні з позовом про відшкодування заподіяної майнової шкоди, позивач повинен довести належними, допустимими та достовірними доказами неправомірність поведінки заподіювача шкоди, наявність шкоди та її розмір, а також причинний зв'язок між протиправною поведінкою та шкодою

Закріплено обов'язки органів юридичної особи
(посадових осіб) (фідуціарні обов'язки):

- діяти в інтересах юридичної особи;
- діяти добросовісно;
- діяти розумно;
- не перевищувати своїх повноважень.

а також відповідальність за їх порушення

Відповідачі, які володіли спеціальними знаннями та досвідом як керівники банку, не могли не розуміти значення та наслідки своїх дій по виведенню значної суми грошових коштів з банку

Велика Палата Верховного Суду
стягнула солідарно з керівників
банку завдану шкоду

Щодо переведення прав покупця

Відповідно до частини п'ятої статті 20 Закону України "Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю" учасник товариства має право вимагати в судовому порядку переведення на себе прав і обов'язків покупця частки (частини частки), якщо переважне право такого учасника товариства є порушеним. Позовна давність за такими вимогами становить один рік.

Позов про переведення прав та обов'язків покупця за договором та своєю суттю відповідає такому способу захисту прав та інтересів, як зміна правопідданості (пункт 6 частини другої статті 16 ЦК України), та найкраще відповідає змісту порушеного переважного права, способу (характеру) його порушення, наслідкам, які спричинило порушення, а також є найпростішим способом, який забезпечує для позивача відновлення та реалізацію відповіданого переважного права. Положення про способи захисту порушеного переважного права особи відображені також у пункті 48 постанови Великої Палати Верховного Суду від 23.06.2020 у справі №09/137/19.

спір про недійсність договору купівлі-продажу частки у статутному капіталі ТОВ, що виник між двома фізичними особами, не змінює його правової природи як спору з правовою природою частки в статутному капіталі товариства, розгляд якого віднесено до юрисдикції господарських судів відповідно до пункту 4 частини першої статті 20 ГПК України

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновків Верховного Суду, викладених у постанові від 18.03.2020 у справі № 352/395/19 щодо підвідомчості судам цивільної юрисдикції спору у справі про визнання недійсним договору відчуження частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю

не знайшов свого підтвердження висновок судів попередніх інстанцій щодо наявності правових підстав для визнання спірного договору недійсним на підставі приписів статей 203, 230 ЦК України

Продаж учасником ТОВ частки з порушенням переважного права іншого учасника (учасників) товариства не зумовлює недійсність відповідного правочину. Наслідком такого порушення є право учасника (учасників) вимагати в судовому порядку переведення на нього (на них) прав та обов'язків покупця частки

Верховний
Суд

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

01 червня 2021 року

м. Київ

Справа № 910/2388/20

Провадження № 12-15гс21

Велика Палата Верховного Суду

Відповідно до частини п'ятої статті 20 Закону України "Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю" учасник товариства має право вимагати в судовому порядку переведення на себе прав і обов'язків покупця частки (частини частки), якщо переважне право такого учасника товариства є порушеним. Позовна давність за такими вимогами становить один рік

Позов про переведення прав та обов'язків покупця за договором за своєю суттю відповідає такому способу захисту прав та інтересів, як зміна правовідношення (пункт 6 частини другої статті 16 ЦК України), та найкраще відповідає змісту порушеного переважного права, способу (характеру) його порушення, наслідкам, які спричинило порушення, а також є найпростішим шляхом, який забезпечує для позивача відновлення та реалізацію відповідного переважного права. Положення про способи захисту порушеного переважного права особи відображені також у пункті 48 постанови Великої Палати Верховного Суду від 23.06.2020 у справі №909/337/19

спір про недійсність договору купівлі-продажу частки у статутному капіталі ТОВ, що виник між двома фізичними особами, не змінює його правової природи як спору з правочину щодо частки в статутному капіталі товариства, розгляд якого віднесено до юрисдикції господарських судів відповідно до пункту 4 частини першої статті 20 ГПК України

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновків Верховного Суду, викладених у постанові від 18.03.2020 у справі № 352/395/19 щодо підвідомчості судам цивільної юрисдикції спору у справі про визнання недійсним договору відчуження частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю

Продаж учасником ТОВ частки з порушенням переважного права іншого учасника (учасників) товариства не зумовлює недійсність відповідного правочину.

Наслідком такого порушення є право учасника (учасників) вимагати в судовому порядку переведення на нього (на них) прав та обов'язків покупця частки

не знайшов свого підтвердження висновок судів попередніх інстанцій щодо наявності правових підстав для визнання спірного договору недійсним на підставі приписів статей 203, 230 ЦК України

Учинення правочину з відчуження частки не має наслідком автоматичний перехід корпоративних прав від первісного власника до набувача. Договором може бути передбачено, що право власності на частку переходить до набувача з моменту підписання договору, однак для переходу володіння часткою є необхідним волевиявлення обох сторін щодо цього.

Учинення правочину з відчуження частки не має наслідком автоматичний перехід корпоративних прав від первісного власника до набувача. Договором може бути передбачено, що право власності на частку переходить до набувача з моменту підписання договору, однак для переходу володіння часткою є необхідним волевиявлення обох сторін щодо цього.

З моменту державної реєстрації частки у статутному капіталі товариства за набувачем до нього переходить володіння часткою, набувач набуває статусу учасника товариства, що надає йому можливість реалізовувати права з частки, окрім тих, передбачених частини першої статті 10 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».

З моменту державної реєстрації частки у статутному капіталі товариства за набувачем до нього переходить володіння часткою, набувач набуває статусу учасника товариства, що надає йому можливість реалізовувати права з частки, окрім тих, передбачених частини першої статті 10 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».

моментом переходу корпоративних прав з частки у статутному капіталі, яка була передана іншій особі, є юридичний факт реєстрації в державному реєстрі зміни складу учасників за актом приймання-передачі, наданим однією із сторін

акт приймання-передачі частки є документом, що відображає волевиявлення сторін щодо передавання володіння від учасника товариства до набувача частки

Верховний
Суд

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

08 червня 2021 року

м. Київ

Справа № 906/1336/19

Провадження № 12-2гс21

Велика Палата Верховного Суду

Учинення правочину з відчуження частки не має наслідком автоматичний перехід корпоративних прав від первісного власника до набувача. Договором може бути передбачено, що право власності на частку переходить до набувача з моменту підписання договору, однак для переходу володіння часткою є необхідним волевиявлення обох сторін щодо цього.

Учинення правочину з відчуження частки не має наслідком автоматичний перехід корпоративних прав від первісного власника до набувача. Договором може бути передбачено, що право власності на частку переходить до набувача з моменту підписання договору, однак для переходу володіння часткою є необхідним волевиявлення обох сторін щодо цього.

З моменту державної реєстрації частки у статутному капіталі товариства за набувачем до нього переходить володіння часткою, набувач набуває статусу учасника товариства, що надає йому можливість реалізовувати права з частки, оскільки відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»

З моменту державної реєстрації частки у статутному капіталі товариства за набувачем до нього переходить володіння часткою, набувач набуває статусу учасника товариства, що надає йому можливість реалізовувати права з частки, оскільки відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»

моментом переходу корпоративних прав з частки у статутному капіталі, яка була передана іншій особі, є юридичний факт реєстрації в державному реєстрі зміни складу учасників за актом приймання-передачі, наданим однією із сторін

моментом переходу корпоративних прав з частки у статутному капіталі, яка була передана іншій особі, є юридичний факт реєстрації в державному реєстрі зміни складу учасників за актом приймання-передачі, наданим однією із сторін

акт приймання-передачі частки є документом, що відображає волевиявлення сторін щодо передання володіння від учасника товариства до набувача частки

Верховний
Суд

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

29 червня 2021 року

м. Київ

Справа № 916/2813/18

Провадження № 12-71гс20

Велика Палата Верховного Суду

Статтею 69 Сімейного кодексу України передбачено право дружини і чоловіка на поділ майна, що належить їм на праві спільної сумісної власності, незалежно від розірвання шлюбу. Так, дружина і чоловік мають право розділити майно за взаємною згодою, зокрема, уклавши договір про поділ майна, що є у спільній сумісній власності

Справа в спорі про визнання недійсним укладеного одним з подружжя без згоди іншого з подружжя договору щодо розпорядження часткою в статутному капіталі юридичної особи має розглядатися господарським судом відповідно до п.4 ч.1 ст.20 ГПК України

Верховний
Суд

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

29 червня 2021 року

м. Київ

Справа № 916/2813/18

Провадження № 12-71гс20

Велика Палата Верховного Суду

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновків ВСУ, викладених у постановах від 03.07.2013 у справі № 6-61цс13, ВС від 10.10.2018 у справі № 569/6236/16-ц та від 12.11.2019 у справі № 918/598/18, що частка в статутному капіталі ПП, яка придбана за спільні кошти подружжя, не є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя та може бути відчужена одним з них без згоди іншого

Скасування державної реєстрації ОСББ

Скасування державної реєстрації ОСББ (реєстраційного запису) за рішенням суду не є тотожною самій ліквідації юридичної особи, яка відбувається в порядку, передбаченому п.2 ч.1 ст.110 ЦК України

позовна вимога щодо скасування державної реєстрації створеної юридичної особи (ОСББ), не призведе до поновлення прав і законних інтересів співвласника ОСББ

такий позов буде свідчити про втручання суду в діяльність ОСББ та порушення інтересів інших його співвласників, що є недопустимим

Велика Палата Верховного Суду відступила від попереднього висновку заступника прокурора в особливих правовідносинах, викладеного в постанові ВП ВС від 18.09.2018 в справі № 916/782/17, та від 18.04.2018 в справі № 9042796/17 щодо вимог про скасування державної реєстрації

Верховний
Суд

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

29 червня 2021 року

м. Київ

Справа № 916/964/19

Провадження № 12-бгс21

Велика Палата Верховного Суду

Скасування державної реєстрації ОСББ (реєстраційного запису) за рішенням суду не є тотожною самій ліквідації юридичної особи, яка відбувається в порядку, передбаченому п.2 ч.1 ст.110 ЦК України

позовна вимога щодо скасування державної реєстрації створеної юридичної особи (ОСББ), не призведе до поновлення прав і законних інтересів співвласника ОСББ

такий позов буде свідчити про втручання суду в діяльність ОСББ та порушення інтересів інших його співвласників, що є недопустимим

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку щодо застосування норми права в подібних правовідносинах, викладеного в постановах ВП ВС від 18.09.2018 в справі № 916/782/17, та від 18.04.2018 в справі № 904/2796/17 щодо вимог про скасування державної реєстрації

Верховний
Суд

Касаційний господарський суд

Дякую за увагу!
